

מתקיף ליה רבינא: ובאיסורא לית ליה לרבי מאיר מכלל לאו אתה שומע הן?!

אלא, מעתה, כהנים שעבדו במקדש כשהם שתויי יין או פרועי ראש, דחיובם במיתה נלמד על ידי הכלל של "מכלל לאו אתה שומע הן", האם הכי נמי דלית ליה לרבי מאיר, שאין הם חייבים מיתה? [שהרי לא נאמר בהם חיוב מיתה באופן ישיר, אלא כתיב "יין ושכר אל תשת — ולא ימותו". הא אם תשתו בבואכם לעבוד באהל מועד, תמותו!]. והרי זה לא יתכן. כי —

והתנן בסתם משנה ללא חולק: אלו שבמיתה — שתויי יין ופרועי ראש?!

אלא, כך יש לנו לומר אליבא דרבי מאיר: לעולם תיפורד, דלית ליה לרבי מאיר מכלל לאו אתה שומע הן. אלא, כי לית ליה — בממונא, אבל באיסורא, אית ליה! ולכן, גם לרבי מאיר כהנים שעבדו במקדש כשהם שתויי יין ופרועי ראש, חייבים מיתה. ושאני סוטה, דאיסורא דאית ביה ממונא הוא. שהרי גביית הכתובה, תלויה בשאלה אם היא זינתה או לאו. ולפיכך, לא אמרינן בה מכלל לאו אתה שומע הן, אלא בעינן למיכתב בה לשון קללה ישירה: הנקי-חנקי ואת כי שטית!

וכן במשנתנו, שתובע את העד לבוא ולהעידו על ממון, הוי איסורא דאית ביה ממונא, לית ליה לרבי מאיר מכלל לאו אתה שומע הן.

ופרכינן: הרי סוטה, דאיסורא הוא, ופריך ממנה התם ארבי מאיר, שמוכח מסוטה דמכלל לאו אתה שומע הן, ואי באיסורא מודי רבי מאיר מאי פריך עליה מסוטה דאיסורא הוא?

והכי פרכינן התם ארבי מאיר: כתיב בסוטה "אם לא שטית — הנקי", ופשיטא שלא בא הכתוב לברך את הסוטות, אפילו אם התברר שלא זנו תחת בעליהן, שהרי עצם הקינוי והסתירה אינם ראויים לברכה. אלא בא הכתוב להשמיענו בלשון "מכלל לאו אתה שומע הן", ענין של קללה — אם לא שטית, הנקי, אבל אם שטית, לא תנקי!

ושם מתרצת הגמרא על רבי מאיר: אמר רבי תנחום בר חנינאי, "הנקי" בלא יו"ד כתיב, וקרינן בה "חנקי"! והכתוב "חנקי" הולך על ההמשך: חנקי — ואת כי שטית! והיינו, שקללת הפסוק היא קללה ישירה, ולא בלשון עקיפה של מכלל לאו אתה שומע הן.

והשתא מקשינן: טעמא דכתיב הנקי — חנקי שהוא לשון קללה ישירה. הא לאו הכי, לא אמרינן מכלל לאו אתה שומע הן לרבי מאיר אפילו באיסורא. כי אם שונה דין ממון מדין איסור היה לנו לתרץ זאת שם. ואם כן, הדרא קושיא לדוכתא, שכאן משמע שלפי רבי מאיר מכלל לאו אתה שומע הן?!

ומסקינן: אלא, בהכרח, עלינו לומר איפורד. ואפילו באיסורא לית ליה לרבי מאיר מכלל לאו אתה שומע הן.

הדרן עלך שבועת העדות!